

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/22-01344-019
Otsuse kuupäev	16. mai 2022
Komisjoni koosseis	Esimees Kai Amos, liikmed Anastasia Nezgovorova, Veiko Kopamees
Tarbija	
Kaupleja	Julianus Inkasso OÜ, 10686553
Tarbija nõue	Kohustuse puudumise tuvastamine
Asja läbivaatamise aeg	21. apr 2022

Resolutsioon:

1.Lõpetada tarbija avalduse menetlus.

Kui vaidlevad pooled otsusega ei nõustu, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kaupleja peab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit kirjalikult teavitama otsuse täitmisest 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakoh tule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Tarbija pöördus tarbijavaidluste komisjoni poole järgmistel asjaoludel: kaupleja esitas tarbijale kahe parkimise leppetrahvide tasumise nõude, neist üks leppetrahv on koostatud 2014.a Soomes Suomen Aluevalvonta OY hallatavas tasulises parklas ilma parkimisõigusega parkimise eest. Teine leppetrahv on koostatud 2016.a AS Ühisteenused hallatavas tasulises parklas ilma parkimisõigusega parkimise eest. Tarbija kinnitusel ta ei ole neid leppetrahvi nõudeid kätte saanud, ka ei ole meeldetuletusi saadetud. Kaupleja ei ole oma leppetrahvi nõudeid tõendanud, ka ei ole edastanud fotot, millelt nähtuks tarbija sõiduk koos esiklaasi klaasipuhastaja vahele pandud trahvinõudega. Tarbija esitas nõuetele aegumise vastuväite. Tarbija palus kauplejal nõuded tühistada, kaupleja keeldus sellest.

Tarbija palub tuvastada, et temal puudub kaupleja ees 2014.a ja 2016.a aegunud parkimise leppetrahvide tasumise kohustus.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja vaidles tarbija nõudele vastu ja selgitas tarbijale esitatud nõudeid järgmiselt:

1)kaupleja tuvastas Transpordiameti andmete alusel, et tarbija sõiduk parkis 02.11.2014 Soomes, aadressil Porttikaari 1, Vantaa, tasulises parklas, millist haldas OY Suomen Aluevalvonta. Tarbija parkis selles parklas ilma tasu maksmiseta ja seega ilma parkimisõigusega. Suomen Aluevalvonta OY koostas viivistasu nõude 60 eurot ja see tuli maksta hiljemalt 16.11.2014.a, kuid tarbija jättis tasu maksmata. Tarbijale esitati nõue summas 110,35 eurot, milline koosneb viivistasust 60 eurot, viivisenõudest 30,35 eurot ning VÕS § 113² lg 2 p 1 alusel sissenõudmiskulust 20 eurot. Kaupleja esindab tarbija ees OY-d

Suomen Aluevalvonta esindusõigust tõendava volikirja alusel.

2)kaupleja tuvastas Transpordiameti andmete alusel, et tarbija sõiduk parkis 30.09.2016 aadressil Kreutzwaldi tn 1, Tartu, Eesti AS Ühisteenused hallatavas tasulises parklas ilma parkimisõiguseta. AS Ühisteenused koostas leppetrahvi 190006251 nõude 40 eurot, nõude tasumise aeg oli 14.10.2016.a, tarbija jättis nõude täitmata. Tarbijale esitati nõue summas 87 eurot, milline koosneb viivistasust 40 eurot, viivisenõudest 17 eurot ja VÕS § 113² lg 2 p 1 alusel sissenõudmiskulu 30 eurot. AS Ühisteenused loovutasid 07.12.2021.a tasumata trahvinõuded OÜ-le Aktiva Finants. Kaupleja esindab OÜ-d Aktiva Finants käsunduslepingu ja 20.01.2022.a antud volikirja alusel, milles OÜ Aktiva Finants andis kauplejale õiguse esindada teda TsMS §-s 222 esindajale antud õigustega.

Kaupleja selgitustel on mõlemal tarbija vastutuse alusele LS § 188 lg 2 p 1, millise kohaselt on viivistasu maksja mootorsõiduki omanik. Kui liiklusregistrisse on kantud mootorsõiduki vastutav kasutaja, on viivistasu maksja vastutav kasutaja. Tarbija viide nõuete aegumisele ei kuulu arvestamisele, kuna nõude aegumine ei ole nõude lõppemise aluseks.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon, tutvunud asja materjaliga, leidis, et tarbija nõude menetlus kuulub lõpetamisele

Pooled vaidlevad selle üle, et kas tarbijal on kaupleja ees lepingust tulenev kohustus tasuda parkimisõiguseta parkimisel viivistasu või mitte.

Tarbijakaitseseaduse (TKS) § 40 lg 3 kohaselt lahendab komisjon tarbija ja kaupleja vahelisest lepingust tulenevaid tarbija algatatud tarbijavaidlusi.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi võib võlasuhe tekkida lepingust. VÕS § 8 lg 1 kohaselt leping on tehing kahe või enama isiku (lepingupooled) vahel, millega lepingupool kohustub või lepingupooled kohustuvad midagi tegema või tegemata jätma.

Antud vaidlus puudutab sõiduki parkimist tasulises parklas. Riigikohus selgitas tsiviilasja nr 3-2-1-82-16 otsuse p-s 22, et tasulises parklas parkimise kohta sõlmitud leping vastab üürilepingu tunnustele VÕS § 271 mõttes, kus tasulise parkimise korraldaja (üürileandja) võimaldab parkimist vajava sõiduki juhil (üürnik) kasutada tasu eest parkimisala. Parkimisel sõlmitakse leping hetkel, kui sõiduk siseneb tasulise parkimise alale. Parkimise kohta sõlmitud lepingust tulenevaid üürileandja õigusi ja kohustusi omab parkimise korraldaja.

Parkimise korraldaja võib sõlmitud lepingust tulenevaid tasu maksmise nõudeid esitada ise või ta võib ka oma nõude üle anda. VÕS § 164 kohaselt võib nõude omanik ehk võlausaldaja oma nõude loovutada lepingu alusel tervikuna või osaliselt teisele isikule. Nõude loovutamise astub uus võlausaldaja senise asemele.

Kaupleja oli tarbijale esitanud komisjoni eelselt nõude tasuda 2014.a Soomes ja 2016.a Eestis määratud viivisetasu nõuded. Asjaolude kohaselt ei olnud kummalgi juhul kaupleja ise parkimise korraldaja ja ei sõlminud tasulise parkimise kohta lepinguid.

Vaidluse asjaoludest nähtub, et:

1) 02.11.2014 määras Soomes parkimisõiguseta parkimise eest viivistasu parkimise korraldaja OY Suomen Aluevalvonta. Parkimise korraldaja sõlmis kauplejaga käsunduslepingu ja andis kauplejale volituse esindada ennast viivistasude nõuetes. Kaupleja osaleb selles menetluses üksnes lepingulise esindajana. Kaupleja ei vasta TKS § 40 lg-s 3 toodud kaupleja nõuetele, kaupleja ei ole tarbijaga lepingut sõlminud ega pole ka parkimise korraldajalt nõuet omandanud. Antud juhul on tegemist piiriülese vaidlusega, kaupleja asutamiskoht ja peamine

tegevuskoht on Soome Vabariik. TKS § 40 lg 3 kohaselt võib komisjon läbi vaadata selliseid tarbijavaidlusi, kus kaupleja asutamiskoht on Eesti Vabariigis.

Komisjoni pädevusse ei kuulu Soome Vabariigis asuvate kauplejate vastu algatatud tarbijavaidluste lahendamine, need tarbijavaidlused kuuluvad läbivaatamisele Soome Vabariigi tarbijavaidlusi lahendavad organis. Kuid ka seal ei omaks aegunud nõue eduväljavaateid, sellisele seisukohale jõudis tarbijavaidluste komisjon 23.03.2022.a otsuses nr 19-1/21-15319-010. Selle nõude menetlus kuulub lõpetamisele.

2) 30.09.2016 määras Eestis parkimisõigusega parkimise eest viivistasu parkimise korraldaja AS Ühisteenused. Parkimise korraldaja sõlmis 07.12.2021.a nõude loovutamise lepingu OÜ-ga Aktiva Finants, milline omandas temale üle antud nõuded. OÜ Aktiva Finants sõlmis kauplejaga käsunduslepingu ning andis kauplejale 20.01.2022 volikirja volitades OÜ-d Aktiva Finants esindama tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-s 222 tulenevate esindaja õigustega. Volitus anti edasivolitamise õigusega. Sellesse menetlusse kauplejana kaasatud OÜ Julianus Inkasso ei ole tarbijaga lepingut sõlminud ega ole ka võlausaldajalt nõuet omandanud. Kaupleja ei vasta TKS § 40 lg-s 3 nimetatud kauplejale, ta on sõlminud nõude omanikuga üksnes esinduslepingu.

Kaupleja ei teavitanud komisjoni, et mõlemal juhul on tarbijavaidlus algatatud ebaõige kaupleja vastu. Lisaks ilmnas, et kaupleja nimel allkirjastas komisjonile edastatud vastused selleks õigust mitte omav esindaja. Kaupleja esindajana allkirja andnud isik esitas enda esindusõiguse olemasolu kohta 17.12.2020 volikirja, millise kohaselt OÜ Julianus Inkasso volitas ennast võlanõuetes esindama OÜ-d Julianus Õigusbürood ja selle juristi. Kaupleja ületas sellise volituse andmisel oma õigusi, nõude omanik OÜ Aktiva Finants andis 20.01.2022 kauplejale volikirja edasivolitamise õigusega, kauplejal puudus esindusõiguse üleandmiseks õiguslik alus.

Mõlemal juhul on tarbija nõue suunatud üksnes lepingulise esindaja vastu, komisjon ei saa TKS § 40 lg 3 kohaselt sellist tarbijavaidlust läbi vaadata. Tarbija nõude menetlus kuulub lõpetamisele.

Komisjon märgib tarbija poolt esile toodud nõuete aegumise osas järgmist. Tsiviilseadustiku üldosa seaduse (TsÜS) § 146 lg 1 järgi on tehingust tuleneva nõude aegumistähtaeg on kolm aastat. TsÜS § 147 lg 1 järgi algab aegumistähtaeg nõude sissenõutavaks muutmisega. Antud juhul muutus Soomega seotud nõue sissenõutavaks 17.11.2014.a ja Eestiga seotud nõue 15.10.2016.a. Parkimise korraldajad oleksid pidanud esitama tarbija vastu hagid kohtule vastavalt 17.11.2017 ja 15.10.2019. Kuna parkimise korraldajad ei pöördunud kohtu poole, siis on mõlemad nõuded TsÜS § 146 lg 1 kohaselt aegunud.

Õige on kaupleja osundus, et aegumine ei lõpeta nõuet. Kuid TsÜS § 142 lg 1 annab pärast nõude aegumist kohustatud isikule õiguse keelduda oma kohustuse täitmisest. Võlausaldaja ei saa aegunud nõuet enam maksma panna ja sellistel nõuetel ei ole kohtus mingeid eduväljavaateid. TsÜS § 143 kohaselt võtab kohus või muu vaidlust lahendav organ nõude aegumist arvesse ainult kohustatud isiku taotlusel. Antud juhul on tarbija esitanud aegumise vastuväite komisjonimenetluse eelselt kauplejale ja esitas ka komisjonile. Kui komisjon oleks vaadanud asja sisuliselt läbi, oleks komisjon võtnud tarbija aegumise vastuväite ka arvesse. Komisjonile jääb arusaamatuks, miks kaupleja ei lõpetanud sissenõudmise menetlust koheselt pärast tarbijalt aegumise vastuväite saamist ära ning miks kaupleja, kes komisjoni menetluses jaatas nõuete aegumist, jäi siiski tarbija aegumise vastuväite ignoreerimise juurde. Selline tegevus ei ole õiguslikult põhjendatud. Tarbija esitas lisaks ka sisulise vastuväite märkides, et

kaupleja nõuded ei ole tõendatud.

Komisjon selgitab, et antud kahe aegunud nõude osas ei saa kaasneda maksehäirete registrites tarbija andmete avaldamist. Isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 10 reguleerib isikuandmete töötlemist seoses võlasuhte rikkumisega, selle lg 2 p 5 kohaselt ei ole lubatud andmeid koguda ja kolmandale isikule edastada, kui kohustuse rikkumise lõppemisest on möödunud rohkem kui viis aastat. Antud juhul muutusid nõuded sissenõutavateks 2014.a ja 2016.a, seega mõlemal juhul on möödunud enam kui viis aastat. Isikuandmete töötlemise nõuete järgimise vajadust on kinnitanud ka kohtupraktika (näiteks Harju Maakohus 24.03.2022 otsuses tsiviilasjas nr 2-21-13879). Juhul, kui kaupleja siiski avaldab tarbija kui võlgniku andmed ükskõik millises maksehäire andmeid kajastavas portaalis, siis selliselt juhul toimub tarbijat puudutav andmetöötlus IKS § 10 lg 2 p 5 kohaselt ilma õigusliku aluseta. Tarbijal on õigus nõuda andmete töötlejalt sellise andmetöötluse lõpetamist ning isikuandmete kustutamist. Kui andmete töötlemine siiski jätkub, võib tarbija pöörduda järelevalveasutuse Eestis Andmekaitse Inspektsiooni poole või nõuda andmetöötluse lõpetamist ning isikuandmete kustutamist kohtu kaudu.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kai Amos

/allkirjastatud digitaalselt/

Veiko Kopamees

/allkirjastatud digitaalselt/

Anastasia Nezgovorova

/allkirjastatud digitaalselt/